

Willy Bogaerts

Ik schrijf een boek

Advies *van* een schrijver voor een schrijver

Proloog: Ik schrijf een boek	4
1 - De vertrekbasis bij het schrijven moet altijd zijn: een goed boek is een goed verhaal dat goed geschreven is.....	5
2 - Voor wie schrijf ik?	6
3 - Waar haal ik de inspiratie vandaan?	7
4 - Op welke manier ga ik schrijven?	8
5 - Welk zijn de basisregels bij het schrijven van fictie?	9
6 - Stijl is het cement van de schrijver.....	15
7 - Schrijven is schrappen en verbeteren	19
8 - Enkele dooddoeners.....	21
9 - Laat het boek kritisch nalezen	23
10 - Nog wat goede daad	24
11 - Zelf de touwtjes in handen nemen... en houden	26

Proloog: Ik schrijf een boek

In Vlaanderen verschijnen elk jaar een paar duizend nieuwe boeken. Als anderen zo'n verhaal kunnen schrijven, waarom zou jij dat dan niet kunnen? Niet geschoten is immers altijd mis.

Maar hoe begin je er aan? Schrijven is immers een vak en dat moet je onder de knie krijgen, desnoods met vallen en opstaan. Eén overweging voor we van start gaan: laat je niet verkrampen of zelfs van de wijs brengen door wat volgt, het is geen evangelie en alleen bedoeld als goede raad.

Dit korte boekje is alvast een goeie start.

Veel succes.

Willy Bogaerts

1 - De vertrekbasis bij het schrijven moet altijd zijn: een goed boek is een goed verhaal dat goed geschreven is.

Die basisgedachte moet je altijd voor ogen houden. Het is natuurlijk vlugger gezegd dan gedaan. Iedere schrijver, de debutant zowel als de beroepsauteur, moet zich aan een aantal regels houden die we in een viertal rubrieken kunnen onderbrengen:

- Voor wie schrijf ik?
- Waar haal ik mijn inspiratie vandaan?
- Op welke manier ga ik schrijven?
- Welke regels moet ik naleven bij het schrijven van fictie?

Het is de bedoeling van deze tekst om op dat laatste punt dieper in te gaan en van daaruit te vertrekken naar waar het in het schrijven vooral om draait: de stijl. Maar laat ons beginnen bij het begin.

2 - Voor wie schrijf ik?

Een schrijver moet aan zijn lezers denken, zonder hen bestaat hij immers niet. De lezer is zijn eerste natuurlijke bondgenoot. Dat hij een precies beeld van zijn lezers in het hoofd zou hebben, is nagenoeg onmogelijk. Wel is het zo dat het gekozen genre - en dat moet het soort verhalen zijn waar de schrijver zich het best thuis in voelt - niet alleen zijn eigen wetmatigheden heeft, maar ook zijn specifieke lezers. De lezer van wat nogal eens denigrerend een stationsroman genoemd wordt is een totaal ander iemand dan wie een psychologische roman ter hand neemt. De lezer van een chicklit is over het algemeen een jonge vrouw, een thriller daarentegen is niet leeftijdsgebonden. Wie kiest voor de grootste kans op succes en het daarbij horende eventuele geldgewin, gaat best de richting uit van de spannende literaire thriller of van het boek met erotische kantjes, twee genres die vandaag de dag hoog scoren in de verkoopcijfers. Maar wie garandeert dat dit morgen nog zo is?

De regel blijft wel: kies voor het genre waar je je het best in voelt en waarbij je het meeste plezier bij het schrijven geniet.

3 - Waar haal ik de inspiratie vandaan?

Inspiratie komt niet van machten die de gewone sterveling te boven gaan. Soms kan een nieuwsfeit of gewoonweg een toevallige gebeurtenis de schrijver op een idee brengen. Soms is het een herinnering die plots naar boven komt en kettingreactie van ideeën in het hoofd van de schrijver doet ontstaan.

Men zegt wel eens dat de inspiratie in twee trappen ontstaat. Eerst is er de flits of de Big Bang, het initiële idee dat een boek doet ontstaan. Die steekt de tweede trap aan waar een eindeloze hoeveelheid ideeën volgt die het verhaal zijn uiteindelijke vorm en inhoud gaat geven. De inspiratie is geen deus ex machina van buitenaf, maar is een soort vermogen dat binnenin de schrijver zit en dat dus ook met talent te maken heeft. Dat betekent dat de schrijver niet werkeloos op dat ene magische moment moet zitten wachten, maar dat hij die momenten zelf moet creëren. Met andere woorden, inspiratie mag voor de schrijver niet alleen bestaan uit een puur toeval, hij moet er integendeel zelf voor zorgen dat de inspiratie ontstaat en moet haar kansen geven. Dat zal vooral gebeuren door mensen en dingen te observeren en opvallende zaken te noteren en ze dan laten bezinken. Zo ontstaat een stroom van ideeën. Er wordt beweerd dat het aantal ideeën die op de wc-bril ontstonden ontelbaar zijn. Eens die ideeën er zijn brengt de schrijver daarin samenhang en leven. De lezer ziet alleen het eindproduct van dat proces.

4 - Op welke manier ga ik schrijven?

Sommige auteurs zweren nog altijd bij pen en papier. Passages waar ze nog onzeker over zijn, schrijven ze zelfs met potlood. Zo'n manier van schrijven is eerder omslachtig en bovendien zal iedere uitgever een volledig uitgetikt manuscript vragen. Uiteindelijk zal je er toch de computer of de laptop moeten bij halen, overigens het ideale instrument om in de loop van het verhaal te gaan schuiven met woorden en zinnen, bepaalde woorden via de zoekmachine onmiddellijk terug te vinden, op elk ogenblik op de hoogte te blijven van het aantal geschreven woorden en handig gebruikt te maken van de spelling check.

Het is evenwel aan te raden het plan van je boek op een papier van groot formaat in de buurt van je schrijftafel tegen de muur te plakken. Daarop staan niet alleen de grote lijnen van het verhaal, maar ook de belangrijkste personages met hun naam en hun fysieke en karaktereigenschappen. Best nuttig is ook steeds een notaboekje op zak te hebben, waarin je op de meest onmogelijke ogenblikken invallen, dialogen of dingen die je op dat ogenblik treffen, meteen te noteren. Sommige schrijvers lopen zelfs met een ouderwetse dictafoon op zak, een handig instrument bij het het poten zetten van een dialoog. Alleen is het wat gek als in zo'n ding midden op de straat staat te spreken. Handige tip: de meeste smartphones hebben een opname-functie...

5 - Welk zijn de basisregels bij het schrijven van fictie?

Regel 1 : Schrijven is een proces waarin helderheid gezocht wordt en al van bij het begin keuzes moeten gemaakt worden.

Het schrijfproces vindt plaats in de hersenen; de rechterhersenhalft wil alles neerschrijven wat in ons hoofd opkomt, de linkerhalft zoekt bruikbare zinnen, woorden en ideeën en brengt daarin structuur. Schrijven betekent dus helderheid zoeken in een massa woorden die aangereikt worden door ze samen te smelten tot een leuk en samenhangend verhaal. Twee keuzes bij het begin kunnen al medebepalend zijn waarom het ene verhaal de lezer boeit en ontroert, terwijl het andere hem teleurstelt.

De eerste keuze is de tijd waarin het verhaal verteld wordt.

Als iemand een verhaal in de tegenwoordige tijd vertelt, voelt de toehoorder of de lezer zich daar meer bij betrokken, alsof hij zelf aan de actie deelneemt. Die afstand is groter wanneer in de verleden tijd geschreven wordt, maar die verteltijd heeft dan weer als groot voordeel dat de schrijver zich beter kan opstellen als de alleswetende verteller die alles een beetje van op afstand bekijkt en de actie overlaat aan de personages.

Daardoor valt het de schrijver makkelijker om de lezer bij wijze van spreken uit zijn hand te laten eten.

Een tweede keuze is het perspectief waaruit het verhaal verteld wordt.

Schrijven in de ik-vorm maakt een boek intiemer, alsof het hoofdpersoon zijn verhaal rechtstreeks met de lezer deelt. Vertellen in de derde persoon is misschien iets minder direct, maar doet wel veel meer mogelijkheden in het vertellen van een verhaal ontstaan. De lezer kan dan bij wijze van spreken op hetzelfde ogenblik op verschillende plaatsen tegelijk aanwezig zijn. Een mix van verschillende vertelstandpunten in een verhaal is niet aan te bevelen bij een eerste boek, omdat het niet alleen een bijzondere inspanning van de lezer vergt, maar ook ervaring en behendigheid bij de schrijver.

Regel 2 : Het is absoluut nodig vooraf een plan te maken zoals een architect dat doet

Recensenten die een boek bespreken zeggen vaak 'dat boek staat er als een huis'. Niets is minder waar. Een stevig huis vraagt een stevige fundering, een stevig boek vereist een goed plan. Daarin spelen drie steunende elementen een rol:

- keuze van het soort verhaal
- keuze van de personages
- vastleggen van de plot.

Regel 3 : De keuze van het soort verhaal onderscheidt je van de andere schrijvers

Hetzelfde huis bouwen als de andere huizen in de straat geeft de buurt een erg monotoon uitzicht, tenzij je natuurlijk wil dat je boek niet gaat opvallen, maar zoiets zal je uitgever niet graag horen. Bovendien zal je niet opgemerkt worden door je toekomstige lezers. Want de lezer, daar draait het uiteindelijk allemaal om.

Zoals gezegd is de schrijver het sterkst in het genre dat hem best ligt en waar hij wellicht al een hoop of op zijn minst een zekere leeservaring heeft. Ook daar strekken voorbeelden natuurlijk, maar het betreden van platgetreden paden moeten zoveel mogelijk vermeden worden. De schrijver zal eerder op zoek gaan naar originaliteit en zal proberen uit te munten in eigenheid. Geen dertien in een dozijn dus. Toch moet de schrijver ook oog hebben voor de tendensen die zich in de markt ontwikkelen. Poëzie is altijd al op gebied van verkoop het zwakke broertje geweest, spannende boeken doen het al jaren erg goed in de verkoop. Eens de richting gekozen, is volharding het toverwoord. J.K. Rowling had van meet af aan beslist om een fantasy boek te schrijven, een genre waar ze van hield en waar ze bedreven in was. Ondanks het feit dat haar manuscript ettelijke keren door uitgevers afgewezen werd, zette ze door. Het vervolg ken je. Dus doe wat je interesseert en waar je denkt dat je goed in bent.

Regel 4 : Neem de nodige tijd bij het bedenken van de personages

Vaak krijgen schrijvers te horen dat hun boek te onoverzichtelijk wordt door het teveel aan personages. De lezer haakt dan af, omdat hij door de bomen het bos niet meer ziet. Ons lijkt een twintigtal personages het maximum dat een doordeweekse lezer aankan. Als er meer personages nodig zijn om het verhaal gestalte te geven is het vaak nuttig om vooraan in het boek een lijst met de personages te plaatsen, waar de lezer zo nodig steeds naar terug kan grijpen en op die manier in een handomdraai weer mee is met het verhaal.

Een andere vaak gehoorde kritiek is dat de personages in een boek van bordkarton zijn. Dat betekent dat soms zelfs het hoofdpersonage er niet in lukt de interesse van de lezer op te wekken. Daarom is het uitermate belangrijk aandacht te besteden aan:

- de fysieke eigenschappen van de personages: geef al van bij de eerste verschijning mee hoe groot iemand is, welke kleren hij of zij draagt, welke tics hij of zij heeft, hoe iemand praat, loopt, kijkt
- welk karakter hebben ze: gaat het over een grompot, een vrolijke Frans, een droefgeestig iemand, lusten ze een biertje
- welke is hun achtergrond en wat hebben ze in het verleden allemaal gedaan: hun beroep, in welk huis wonen ze en hoe is dat bemeubeld, in welke auto rijden ze, welke vrienden hebben ze, komen ze uit een warm nest

Wat geldt voor mensen, geldt natuurlijk even goed voor dieren. Als de schrijver het heeft over een paard, kan dat zowel gaan over een jong

veulen als over een oude knol. Het paard kan wit, zwart of bruin zijn. Kenmerken geven is en blijft de boodschap.

Regel 5 : Zorg voor een originele plot

Vooraf bij spannende boeken is de plot van levensbelang. Alhoewel het verhaal op voorhand zo goed als vastligt, is het vaak het geval dat de auteur tijdens het schrijven zo meegesleept wordt door zijn eigen verhaal dat van het plan afgeweken wordt en het verhaal een andere wending krijgt. Dat is op zich geen erg als de schrijver het verhaal maar in handen blijft houden. Bovendien is het nagenoeg altijd zo dat de plot gedurende het schrijfwerk voortdurend verfijnd wordt, zodat het uiteindelijke resultaat er anders uit ziet dan de schrijver eerst in gedachten had. Juist dat maakt het schrijven zo boeiend en betekent dat het verhaal echt echt leeft en soms zelfs een eigen leven gaat leiden.

Er zijn op dit gebied dus twee soorten schrijvers.

De grootste groep bestaat uit zij die het verloop van het verhaal en de plot of het einde al van bij het begin vastgelegd hebben in een plan en daar tijdens het schrijven geen duimbreed van afwijken.

Een tweede groep heeft alleen de grote lijnen van het verhaal en de plot in het hoofd en laat zich door het verhaal meedrijven. Dat kan vaak tot onverwachte wendingen en zijsprongen leiden, maar kan even goed de niet oplettende schrijver zodanig ver van zijn beginidee doen wegdrijven dat hijzelf de draad van het verhaal verliest. Dat leidt dan vaak tot wat de

uitgever onregelmatigheden of tegenstrijdigheden in het verhaal gaat noemen, een zonde die de schrijver maar best vermijdt.

6 - Stijl is het cement van de schrijver

Critici en recensenten hebben het vaak over een goede stylist als ze het over een schrijver hebben. Dat is een van de grootste complimenten die een schrijver kan krijgen. Het betekent dat hij door zijn woorden en zinnen de lezer, die grote onbekende, de juiste richting heeft uitgestuurd. Goede stijl is echter nog wat anders dan 'mooi schrijven'. Stijl gaat niet zozeer over de verbale kunstjes die de schrijver gebruikt, maar gaat veel meer over hoe hij het verhaal bij de lezer brengt, dus over communicatie. Een paar korte, krachtige zinnen zonder franje doen het bij het beschrijven van een tragisch voorval bijvoorbeeld veel beter dan lange zinnen waarin een handvol metaforen zitten. *'De zon brandde die dag zo ongenadig dat de wereld niet meer kon ademen'*, zegt meer dan enkele zinnen waarin gezegd wordt dat het die dag heet was, de mensen verkoeling zochten in de fonteynen of gewoonweg binnen bleven en het daardoor stil was in de straten.

Stijl moet sprankelend zijn en niet uitgeblust zoals frisdrank waar geen bruis meer in zit. Een welgekozen beeld zegt vaak veel meer dan een reeks ellenlange zinnen, of zoals de Chinezen zeggen: een beeld zegt meer dan duizend woorden. Goede stijl vraagt om beelden, maar wel in de juiste dosering. De beeldspraak is dan ook niet voor niets het meest geliefde stijlmiddel van de schrijver.

Het gebruik van stijlfiguren kan de literaire waarde van het verhaal natuurlijk behoorlijk de hoogte in drijven, maar het kan even goed zorgen voor een indigestie bij de lezer. Zoals in alles is hier ook mate het

leidmotief. Stijlfiguren gebruiken mag dan ook nooit een doel zijn, maar moet een middel blijven. Bovendien werkt 'minder is meer' ook vaak als men het heeft over het gebruik van stijlfiguren in een boek. Dat geldt zeker op het ogenblik dat het verhaal een beslissende wending gaat krijgen. Zeker op dat ogenblik moet het verhaal meer spreken dan de schrijver.

Een goede stijl zorgt ervoor dat de drie elementen van een boek, namelijk handeling, tijd en plaats op de juiste manier tot leven gewekt worden. De lezer mag op geen ogenblik twijfelen over de verteltijd en de vertelruimte en hij moet precies weten wat er gebeurt, anders haakt hij af.

Eerst is er dus de tijd. Sommige schrijvers willen een tijdloos verhaal vertellen, maar dat heeft in de meeste gevallen maar een beperkte houdbaarheidsdatum. De lezer verkiest een tijd, met personages in kledij, met taalgebruik, gereedschappen en sociale conventies eigen aan die tijd. Dat noemt men 'de stoffering' van het verhaal en die moet juist zitten, anders stoot ze de lezer tegen de borst.

Wat de plaats van handeling betreft, moet de lezer zich een zo exact mogelijke ruimtelijke voorstelling kunnen geven waar die zich afspeelt. Hoe liggen de verschillende vertrekken van het huis, is het er licht of donker, is er een trap. Het gaat zelfs zover dat de lezer zich op de plaats van actie imaginair moet kunnen bewegen, weten wat hij ziet als hij door het raam kijkt, weten welke omgevingsgeluiden er zijn. Daarin speelt de juiste woordkeuze een belangrijke rol, een trap is iets anders dan een lift, een stadstuin verschilt van een domein rond het huis.

Na de tijd en de plaats komt de handeling als derde verhaalcomponent. Wat doen de personages? Hoe verhouden ze zich tot mekaar en welke is hun familieband? Wat zijn ze van plan? Hoe heten ze? Wat die laatste vraag betreft is het van belang om de namen van de personages zo te kiezen dat weinig verwarring mogelijk is. Twee personages met dezelfde voornaam zijn uit den boze omdat zoiets alleen verwarring sticht, tenzij dat natuurlijk de bedoeling was. Bovendien is het nuttig om ieder personage minstens één markante eigenschap mee te geven, wat het voordeel heeft dat de schrijver niet steeds hun naam moet herhalen. Als Jan groot is en Piet klein, kan hun naam in de actie vervangen worden door 'de grote' en 'de kleine', wat de scène ook visueel aantrekkelijker maakt.

Ook bij de handeling speelt de keuze van het juiste woord een allesbepalende rol, in dit geval hebben we het natuurlijk over het werkwoord. Een goed gekozen werkwoord maakt de handeling zichtbaar, zelfs voelbaar. 'Hij trommelde met de vingers op de tafel' is aantrekkelijker dan 'hij was nerveus'. Dat laatste is een droge mededeling, het eerste is een evocatie, dit wil zeggen door een gebaar of een houding wordt weergegeven wat het personage doet en tegelijk hoe het zich voelt. De lezer houdt van lichaamstaal. Zij maakt het ook voor de schrijver mogelijk aan te duiden wat het personage van plan is.

De gebeurtenissen en hun opeenvolging raken de lezer en stuwen hem mee door het verhaal, maar ook de wijze waarop die gebeurtenissen verteld worden is van groot belang, want ook zij brengt bij de lezer een effect teweeg. Sommige lezers houden meer van ironie, andere van droge humor, weemoed, ingetogenheid. Omdat de lezer geen eenduidig iemand is, moet de schrijver erop letten dat van alle voorgaande ingrediënten iets

in het verhaal aanwezig is, als het kan in de juiste dosering. De beschrijving van de tederheid die verborgen ligt achter stoerdoenerij en grappen, is daar een mooi voorbeeld van. Een verkeerde toonzetting is nefast voor het verhaal, eentonigheid is de doodsteek ervan. Over één ingrediënt bestaat geen discussie: de dialogen moeten verlopen in een spreektaal en niet in een ineem geknutseld allegaartje van woorden en constructies die je in het dagelijkse leven nooit tegenkomt. De personages moeten spreken als echte mensen en iet leuteren.

De dialoog is belangrijk, want elk woord dat de personages spreken of verzwijgen brengt het verhaal een stapje verder. De dialoog is een uitermate belangrijk element in het afstevenen op de ontknoping. Essentieel is te weten dat de dialoog informatie geeft die daarna niet nog eens in een zin moet herhaald worden. 'Zal ik wat gaan halen om te eten?' volstaat en moet niet gevolgd worden door 'hij had honger'.

In de dialoog wordt vertoond en niet verteld. Dat belet niet dat een dialoog mag en zelfs moet onderbroken worden als die toevoeging iets onthult dat in de dialoog niet wordt weergegeven. Als iemand zegt 'ik moet dringend weg, ik heb nog wat te doen' en dat gevolgd wordt 'hij sloeg de ogen neer' beseft de lezer dat het ene personage het andere belazert. Ook is het nuttig een lange reeks dialogen te onderbreken met welk personage juist wat zegt, anders verliest de lezer de draad. Ook voor sfeerschepping mag een dialoog door een indirecte zin onderbroken worden.

Begaafde schrijvers geven de personages vaak een eigen intonatie mee, eigen woorden, een eigen ritme van de zinnen. Zelden gebeurt dat echter bij de beginnende schrijver. Het is ook niet strikt nodig om een goed boek af te leveren.

7 - Schrijven is schrappen en verbeteren

Schrijven is schrappen en schaven. De eerst versie van een verhaal kan en mag nooit de definitieve versie zijn. Soms dient de schrijver zelfs verschillende malen met de verbeterkam door de tekst te gaan. Dat bijvoorbeeld na elk nieuw hoofdstuk doen is van het goede te veel en zelfs puur tijdverlies. Verbeteren kan betrekking hebben op het verhaal zelf, maar even goed op tikfouten of op stijl.

Het opmaken van een gedetailleerd plan vooraf beperkt natuurlijk in ruime mate verkeerde wendingen of lacunes in het verhaal zelf, maar volledig te vermijden zijn die niet. Verbeteren van het verhaal gebeurt het best zo laat mogelijk als het hele verhaal neergeschreven is. Ook is het aangewezen om het verhaal op zo kort mogelijke tijd na te lezen omdat het dan het best in het geheugen zit. Als de vertelling dan doorlopen wordt worden onvolledigheden en onregelmatigheden het best blootgelegd.

Verbeteren van tikfouten is voor wie een laptop gebruikt en daarbij de spelling check instelt een fluitje van een cent. Toch moet men er beducht voor zijn dat de techniek het soms nog laat afweten of het zelfs bij het verkeerde eind heeft. In elk geval houdt de schrijver best een boek over spelling bij de hand.

Eenheid van stijl is uitermate belangrijk in een boek en daar moet voortdurend over gewaakt worden. .

Te lange en te uitgesponnen beschrijvingen remmen het ritme van een boek. Poëtische zinnen zijn mooi, maar proza is geen poëzie en omgekeerd. Vaak heeft de lezer er genoeg aan te weten welk weer het die

dag is dan getuige te moeten zijn van hoe de zon opkwam en de vogeltjes begonnen te fluiten.

Elke zin of passage, zelfs elk woord heeft zijn zin. Als dat niet het geval is zijn zinnen die niets aan het verhaal bijbrengen gewoonweg ballast en moeten ze geschrapt worden.

De schrijver heeft het er vaak moeilijk mee om zinnen, woorden, paragrafen en zelfs hoofdstukken waar hij zo op gezwoegd heeft te schrappen. Aarzel niet wanneer hun functie of betekenis niet duidelijk is. Zoals bij het snoeien van een boom of een struik groeien dan vaak de mooiste en weelderigste takken.

Bewaak ook voortdurend de gang van het verhaal: hoe ingewikkelder het is, hoe groter de kans dat het vastloopt. Begin daarom met een eerder eenvoudig verhaal, zelfs als je een spannend boek wilt schrijven. Het uitdenken van een ingewikkelde plot en de lezer laten mee puzzelen is fijn voor de geoefende schrijver, maar een spannende scène met bijvoorbeeld een achtervolging kan het verhaal ook aangenaam kruiden.

8 - Enkele dooddoeners

De zes grootste dooddoeners zijn:

- te lange zinnen
- tik-en zetfouten
- woordherhalingen
- dt-fouten
- gebruik van woorden in een verkeerde betekenis en stopwoorden.

Te lange zinnen vertragen het verhaal, bemoeilijken het begrijpen van de tekst en vermoeien de lezer die er niet van houdt om telkens weer een zin opnieuw te moeten lezen. Leestekens aanbrengen brengt lucht in een zin en verhoogt de leesbaarheid. Erg korte zinnen, soms één enkel woord, brengen vaart in het verhaal. Laat dat echter eerder de uitzondering dan de regel zijn.

Tikfouten in een manuscript enerveren de uitgever, zodat hij geneigd zal zijn het aan de kant te leggen. Zetfouten zijn nog erger; ze zijn vaak het resultaat van het onnauwkeurig of te vlug nalezen van drukproeven.

Woordherhalingen zijn storend, gebruik daarom synoniemen. Er bestaan trouwens uitstekende woordenboeken met synoniemen.

Dt-fouten zijn pas de echte dooddoeners. Ze zijn de verkrachters van de taal. Lees daarom best nog eens even de grammaticaregels na voor je aan je boek begint.

Gebruik van woorden in de verkeerde betekenis stoort de lezer. Klassieke voorbeelden zijn het gebruik van noemen voor heten en trachten voor proberen. Stopwoorden zijn uit de boze. Woorden als dus, eigenlijk, feitelijk, nu eenmaal, inmiddels, ondertussen moeten zoveel mogelijk vermeden worden. Schrijf de woorden correct. Een parkeerplaats in de plaats van parking, een lab in de plaats van een labo, een teken geven in de plaats van teken doen. Pas je ook aan de huidige tijd aan. 'Hoe gaat het ermee?' vervang je best door 'hoe maak je het?'

9 - Laat het boek kritisch nalezen

De gouden regel in dit verband: laat het boek nooit alleen door vrienden nalezen. Zij zullen alles goed vinden, alleen al omdat ze je niet willen kwetsen.

Het meest productieve is dat je een vast groepje proeflezers samenstelt waarvan je weet dat het geofende lezers zijn. Zo kan je bijvoorbeeld een beroep doen op mensen die behoren tot een van de vele leesclubs die in Vlaanderen actief zijn. Zij zullen de klus graag voor je klaren. Een goede raad: organiseer vooraf met hen een briefing, waarbij je het ontstaan van het boek en zijn inhoud in grote lijnen toelicht en waarbij je meldt dat zij als zij dat nodig vinden het boek met de grond mogen gelijk maken. Ieder leert uit zijn fouten en herwerken van een tekst is nog altijd te verkiezen boven de negatieve commentaren van lezers en eventuele recensenten eens zij het gedrukte boek in handen hebben.

10 - Nog wat goede daad

Als je met een manuscript van honderden bladzijden komt aandraven zal je de uitgever bedenkelijk zien kijken. Papier is voor hem immers een grote kost. Dus houd zeker voor een eerste werk het volume beperkt. Gemiddeld telt een debuut zestig tot zeventig duizend woorden. Een normaal boek overtreft zelden de tachtig à negentigduizend woorden. In dat laatste geval zitten we in gedrukte versie al gauw een stuk over de driehonderd bladzijden.

Begin ook nooit met de titel. Die volgt wel automatisch in de loop van het schrijfproces. En bij twijfel is er nog steeds de uitgever, hij voelt het best aan welke titel goed bekt en dus lekker in de markt ligt.

Een boek dat links en rechts een grapje bevat of een humoristische scène doet het bij het publiek vaak beter dan een boek waar geforceerd erotische scènes in verschijnen waar men van voelt dat ze er enkel zijn omdat de lezer dan makkelijker zou toehappen.

In elk geval moet de schrijver steeds plezier hebben in het schrijven en mag het geen klus of corvee worden. In dat geval wordt de pen beter aan de haak gehangen.

De laatste en wellicht de belangrijkste raad is: lees veel. Boeken die een prijs behaald hebben of een mooie literaire recensie kregen genieten

natuurlijk de voorkeur. Het is ook aan te bevelen om zich in zoveel mogelijk genres te verdiepen. Wie weet ontdekt de schrijver in spe dan niet onbekende terreinen die hem ongelooflijk gaan boeien.

11 - Zelf de touwtjes in handen nemen... en houden

Het kwam al eerder ter sprake: papier is voor een uitgever de grootste kost. Daarom is het ook zo belangrijk dat jouw boek *'goed in de markt moet liggen'*. Uitgeverijen zijn geen filantropische instellingen, maar ook zij moeten het meestal safe spelen om op het eind van de maand de gasrekening te betalen.

Zo kom je snel aan het magische cijfer dat in België maar twee op duizend hun manuscript écht uitgeven. Ik had het al eerder over J.K. Rowling die toch, tegen de stroom in, fantasy boeken ging schrijven, ondanks het feit dat 12 uitgeverijen haar hadden wandelen gestuurd. De 13e, mits eigen inbreng, wou wel het risico aangaan. Je kan bijna stellen dat de eerste Harry Potter bijna "in eigen beheer" uitgegeven is, anders een hele financiële aderlating als je dit zelf moet bekostigen.

De toekomst, het e-boek, is nabij: de stranden in Spanje liggen vol e-readers. Makkelijk overal mee te nemen. Als je in dit e-verhaal zowel controle van je eigen manuscript kan behouden én met een beperkte kost je droom kan verwezenlijken waar de inkomsten voor jou zijn, dan ben je alvast goed gestart. Zo bevelen we je met een warm hart BoekBoek.com aan. Aan jou echter de keuze. Ontdek het oneindige plezier van het schrijven.

Alle intellectuele rechten voorbehouden aan de auteur.

Dit boek werd gedownload van BoekBoek en is aldus onderworpen aan alle algemene voorwaarden van BoekBoek, zie www.boekboek.com